

L. Wiewióra, Leszek Wojda, Jerzy Kmieciński

Wólka Domaniewska, gm. Przytyk,
woj. radomskie. Stanowisko 9

Informator Archeologiczny : badania 20, 108-109

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WOJSZE, gm. Czerwin
woj. ostrołęckie
Stanowisko 13 /AZP 41-73/

Biurow Badań i Dokumentacji Zabytków
w Ostrołęce

Badania prowadził mgr Juliusz Korsak, Finansował WKZ w Ostrołęce.
Drugi sezon badań. Kurhan z późnego okresu wpływów rzymskich
/IV w. n. e. /.

Odsłaniano płaszcz kamienny kurhanu w 3 ćwiartkach A, C, D. Usunięto 2 drzewa ze szczytu kopca, bruk w ćwiartce A i w ćwiartce D partiami wyrabowany z płaszczu powierzchniowego lub niszczone na skutek ostrzału artyleryjskiego - znajdowano liczne fragmenty odłamków bomb i ładki od karabinów. W urwiakach odsłaniano fragmenty jądra kamiennego oraz zniszczoną czaszkę, grobu nie eksplorowano. Pierścien zniszczony przez głęboką orkę lub wtórne użycie kamienia na kapliczki XIX-wieczne przy obiekcie. Ceramika luźna w powierzchniowych partiach między kamieniami, nowożytna, średniowieczna i z okresu wpływów rzymskich. Znalaziono uzemniaczone pałoczek burzystynowy, zawieszkę z brązu i okucie radia żelazne. Rdzeńca niwelacji wynosi 2,5 do 2,7 m ośmiędziesiąt najniższymi partiami kamieni przy stopie a wyniesieniem określonym przed zapadnięciem centralnym, zapadlina centralna o średnicy 4 m obsunięta jest do głębokości 1 m. Średnica kurhanu 27 m, średnica pierścienia 24 m. Na skutek zniszczeń płaszczu powierzchniowego można stwierdzić, że pod nasypem kamiennym znajduje się nasyp ziemny o miąższości od 50 do 60 cm, pod tym nasypem ukazują się kamienie jądra kurhanu o średnicy od 40-50 cm, spojone gliną przemieszaną z wapnem w ćwiartkach A i B, natomiast w ćwiartce D występuje luźny piasek w nasypie i w fugach między kamieniami, ćwiartka C jest najlepiej zachowana w partii górnej i na stoku, natomiast brakuje połowy kamieni pierścienia.

Badania będą kontynuowane.

WOLA SKARBKOWA
woj. wrocławskie
Stanowisko 2

Biurow Badań i Dokumentacji Zabytków
we Wrocławku

Badania prowadził mgr Arkadiusz Horonziak, Finansował WKZ we Wrocławku.
Drugi sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich.

Osadę odkryto w 1960 r. w czasie badań powierzchniowych. Położona jest na rozległym wyniesieniu terenu, między dwiema podmokłymi dolinkami. Zakończono 7 wykopów o łącznej powierzchni 130 m². Wykopy założono na południowym stoku wyniesienia, przesuwając się w kierunku północnym. Były one kontynuacją wykopów z roku 1965.

W trakcie prac odkryto 3 obiekty mieszkalne, w tym 1 /obiekt nr 1/ w całości. W południowo-zachodnim narożniku obiektu nr 2 znaleziono kompletny eski elstu niedużego psa /być może ofiara sakładzinowa/. Interesującym znaleziskiem była rozległa warstwa polepy barwy od jasno-brązowej przez ciemno-brązową do czerwonej. Pozyskano duże ilości ceramiki naczyńowej /liczne fragmenty z odciskami nacięć/, kości zwierząt, żużle żelazne /odkryto jamę wylepioną gliną, z warstwą spalonego drewna na dnie i dużą ilością żużla/, fr. polepy glinianej, 2 szydła kościane.

Z pozyskanych materiałów wynika, że mamy do czynienia z dużą wielofunkcyjną osadą z okresu wpływów rzymskich z II/III w. n. e., jednak niektóre fragmenty naczyń cofają chronologię w koniec okresu lateńskiego.

Przeprowadzone w okolicy badania powierzchniowe potwierdziły przypuszczenie, że przyległy teren był w okresie rzymskim intensywnie pasterowany osadniczo.

Planuje się kontynuowanie badań.

WOLKA DOMANIEWSKA, gm. Przytyk
woj. radomskie
Stanowisko 8

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Radomiu

Badania prowadzili mgr L. Wiewióra i dr Leszek Wojda. Oplekę naukową sprawował doc. dr Jerzy Kmieciński. Finansował WZIR w Radomiu. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa /II okres epoki brązu - okres rzymski/.

Stanowisko leży na północno-zachodnim skraju wsi na terasie nadzalewowej rzeki Radomki. Badania miały charakter prac ratowniczych. Łącznie przebadano 7 wykopów o pow. 4,35 ara. Pozyskano 488 fr. ceramiki, 6 zabytków metalowych, 29 zabytków krzemieniowych oraz gruźki polepy i bryłki żużla żelaznego.

Odkryto 16 obiektów w większości jamy. Wśród tych obiektów wyróżniono jedno zniszczone balenisko oraz dwa obiekty o charakterze mieszkalnym bądź gospodarczym, z których jeden to relikwiarz szalasa. Drugi z obiektów był najprawdopodobniej wzniesiony w konstrukcji zrębowej.

Analiza materiałów wykazała, że stanowisko jest osadą wielokulturową, której chronologia zamyka się między II okresem epoki brązu a fazą C1b okresu rzymskiego. Udział procentowy ceramiki poszczególnych kultur występujących na stanowisku przedstawia się następująco: kultura trzciniecka 6,6%, kultura lużycka 6,8%, kultura przeworska 86,6%.

Osadnictwo kultury przeworskiej koncentruje się w centralnej partii stanowiska /obiekt o konstrukcji zrębowej - fragmenty naczyń toczonych, 2 fibule żelazne VI grupy typ 157-162, żelazne okucie końca pasa/. Starsze osadnictwo zajmuje wschodnią część stanowiska. Biorąc pod uwagę niedużą ilość obiektów w tym domniemany szkielet oraz niewielką ilość materiału zabytkowego można przypuszczać, że mamy do czynienia z krótkotrwałym jednofazowym osadnictwem kultury trzcinieckiej i lużyckiej.

Całość dokumentacji i materiał zabytkowy znajduje się w posiadaniu WKZ w Radomiu.

Badania zakończono.

WROCŁAW-Stare Miasto
Kościół św. Elżbiety

patrz
wczesne średniowiecze

WYSZEMBORC, gm. Mragowo
woj. olsztyńskie

patrz
późne średniowiecze

ZABOSTÓW MAŁY, gm. Łowicz
woj. skierniewickie
Stanowisko 3

Wojewódzki Konserwator Zabytków
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Skierniewicach

Badania prowadził mgr P. Świątkiewicz. Finansował WKZ i BRDZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa wielokulturowego.

Stanowisko odkryte w trakcie badań AZP na arkuszu nr 59-57 /nr 34/. Położone jest na wysokiej lewo-bocznej tarasie doliny Bzury, ok. 600 m na południe od wsi.

W trakcie badań wytyczono i wyeksplorowano wykop o wymiarach 8-10 x 20 m, położony tuż przy skarpmie koryta Bzury i oparty południowym bokiem o krawędź piśnicy. W wykopie tym poza warstwą orno-próchniczą i śladami nowożytnego orki na stropie warstwy nie ujawniono żadnego kulturowego obiektu. Z humusu pozyskano 4 fragmentów naczyń, wśród których wyróżniono 3 fr. naczyń kultury przeworskiej i 1 fr. ceramiki wczesno-średniowiecznej.

Materiały i dokumentacja znajdują się w BRDZ w Skierniewicach.

Nie przewiduje się dalszych badań stanowiska.

ZAWIESZCICE, gm. Góra Śląska
woj. leszczyńskie
Stanowisko 1

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
w Lesznie

Badania prowadził mgr Marek Wróbel przy współudziale mgr. P. Świądra. Finansował WOA-K w Lesznie. Pierwszy sezon badań. Obokowisko mezolityczne, cmentarzysko kultury przeworskiej ze schyłku okresu późnoląteńskiego i początków starszego okresu wpływów rzymskich oraz z młodszego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na pograniczu Wysoczyzny Leszczyńskiej i Obniżenia Miłczko-Głogowskiego, w dolinie bezimiennego cieku /w źródłach niemieckich tzw. Czarna Struga/, prawego dopływu Baryczy, na płaskiej wydnie o ekspozycji W i WS. Prace terenowe mające cechy badań ratowniczych prowadzono w zachodniej i południowej odległej partii stanowiska, znaczne zwiększonej walek wydobycia kruszywa. Zbadano 1,482,35 m² powierzchni. Łącznie odkryto 98 obiektów: 5 z okresu megalitu, 89 kultury przeworskiej, 24 nieokreślono. Pozostałości obozowiska mezolitycznego lokalizowano głównie na słoju wtórnym /stok i kulminacja wzniesienia/. Niezakończony układ stratygraficzny stwierdzono jedynie u podstawy stoku i na peryferii cmentarzyska. Wyróżniono pozostałości obiektu mieszkalnego /?, paleniska, 3 dołów szupowych. W stozie znalezisk krzemienianych - 190 przedmiotów, dominują odpady produkcyjne - odpadki, rdzenie, wióry. Narzędzia stanowią ok. 10% zbioru.

Wśród obiektów kultury przeworskiej wyodrębniono 54 groby, 4 paleniska, 2 obiekty rowkowe/?, 1 bruk kamienny, 8 dołów szupowych, 1 jamę o niesprecyzowanej funkcji. Wyłączną formą pochówku było ciałopalenie. Wydzielono groby jamowe oraz warstwowe. Wśród grobów jamowych zarejestrowano groby z elementami konstrukcji kamiennych /obstawa/ oraz warstwowe kurhanowe /warstwa ciałopalenia w nasypie kurhanu/. Zależnie od miejsca złożenia pozostałości stosu wyodrębniono pochówki bezpopielnicowe oraz popielnicowe: czyste i obsypane resztkami stosu. Ze względu na strukturę wyposażenia: groby kobiece i męskie. Wyróżniono dwie